

Motion till riksdagen 2018/19:3030

av **Tony Haddou m.fl. (V)**

med anledning av prop. 2018/19:45 Avskaffad skattereduktion för fackföreningsavgift

1 Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen avslår proposition 2018/19:45.

2 Propositionens huvudsakliga innehåll

Den nu gällande skattereduktionen för fackföreningsavgift infördes den 1 juli 2018 och innebär en skattereduktion med 25 procent av den sammanlagda avgift som en medlem under året har betalat till en svensk eller motsvarande utländsk arbetstagarorganisation, förutsatt att den sammanlagda avgiften under året uppgår till minst 400 kronor. I regeringens proposition 2018/19:45 Avskaffad skattereduktion för fackföreningsavgift föreslås att skattereduktionen för fackföreningsavgift ska avskaffas fr.o.m. den 1 april 2019. Förslaget är ett resultat av att riksdagen bifallit Moderaternas och Kristdemokraternas reservation i finansutskottets betänkande med anledning av regeringens budgetproposition för 2019 (bet. 2018/19:FiU1 s. 137–140, rskr. 2018/19:62). Av reservationen framgår att Moderaterna och Kristdemokraterna föreslår att riksdagen ska tillkännage att regeringen ska återkomma med förslag om förändringar i skatte- och avgiftsregler avseende bl.a. avskaffad skattereduktion för fackföreningsavgift.

3 Vänsterpartiets ståndpunkt

3.1 Behåll skattereduktionen för fackföreningsavgift

Skattereduktion för fackföreningsavgift var en av de många jämlikhetsreformer som Vänsterpartiet drev igenom under den förra mandatperioden inom ramen för budgetsamarbetet med regeringen. Vi är starkt kritiska till att regeringen nu väljer att

avskaffa denna viktiga reform. Enligt vår mening finns det inga skäl att hasta fram just denna skatteförändring. I stället hade frågan kunnat hanteras inom ramen för kommande budgetprocesser och den skattereform som aviserats i januariöverenskommelsen.

Vänsterpartiet anser att skattereduktion för fackföreningsavgift är viktigt av tre skäl:

För det första bidrar den till att värna den svenska arbetsmarknadsmodellen med starka parter som samfällt tar ansvar för lönebildningen och den huvudsakliga regleringen av villkoren på svensk arbetsmarknad. Modellen har bidragit till höga reallöneökningar, förutsebarhet med internationellt sett få konfliktdagar och en hög grad av trygghet för den enskilde. En väl fungerande partsmodell förutsätter en hög organisationsgrad hos såväl arbetsgivare som arbetstagare. En skattereduktion för fackföreningsavgift sänker kostnaden för fackligt medlemskap och möjliggör för fler att gå med i facket, vilket leder till en högre organisationsgrad och en högre facklig närvaro. Därmed värnas den svenska arbetsmarknadsmodellen.

För det andra bidrar det till att skapa en skattemässig likabehandling av parterna på arbetsmarknaden. Arbetsgivarna kan göra avdrag för medlemsavgifter till arbetsgivarföreningar genom att låta ett serviceföretag betala medlemsavgifterna och därefter dra av dessa som utgifter till serviceföretaget. Medlemmar i fackföreningar har inte samma möjlighet. Det har skapat en obalans mellan parterna och är djupt orättvist. En skattereduktion för fackföreningsavgift skapar en skattemässig neutralitet mellan medlemsavgifter till arbetsgivar- och löntagarorganisationer.

För det tredje gynnar det i förlängningen utvecklingen i hela samhället. En stark fackföreningsrörelse är inte bara avgörande för rimliga löner och arbetsvillkor på arbetsmarknaden utan också en hörnsten i arbetet för att öka jämlikheten i samhället generellt. Fackliga organisationer gör dessutom ett viktigt samhällsnyttigt arbete. Förtroendevalda, anställda och aktiva medlemmar arbetar för att skapa legitimitet för beslut på arbetsmarknaden. Det fackliga arbetet gynnar hela samhället, alla arbetstagare, och inte bara de som genom sitt fackliga medlemskap finansierar arbetet.

Ett avskaffande av skattereduktionen för fackföreningsavgift kan leda till att färre personer blir medlemmar i en fackförening. Det riskerar i sin tur att försvaga den svenska arbetsmarknadsmodellen och leda till ökad ojämlikhet. Dessutom skapas en skattemässig obalans mellan parterna på arbetsmarknaden. Mot bakgrund av detta anser vi att skattereduktionen för fackföreningsavgift bör bevaras.

Riksdagen bör avslå regeringens proposition 2018/19:45 i sin helhet. Detta bör riksdagen besluta.

3.2 Inför skattereduktion för avgifter till arbetslöshetskassorna

I stället för att avskaffa skattereduktionen för fackföreningsavgift bör ytterligare steg tas för ökad skattemässig balans mellan arbetsgivare och arbetstagare. Vänsterpartiet anser därför att det, utöver avdragsrätten för fackavgift, bör införas en skattereduktion för avgifter till arbetslöshetskassorna.

Avgifter till arbetslöshetskassorna var avdragsgilla fram till 2002, då de ersattes med en skattereduktion på 40 procent av avgiften. I samband med avskaffandet av skattereduktionen för fackföreningsavgifter 2007 avskaffade den dåvarande regeringen även skattereduktionen för avgifter till a-kassor. Sedan dess har utvecklingen för a-kassans del varit allt annat än positiv. Försämringar av ersättningsnivåerna, dyrare medlemskap i fack- och a-kassa samt skärpningar i kvalificeringsvillkoren har gjort att

det endast är 40 procent av de arbetslösa som omfattas av arbetslöshetsförsäkringen. Av hela arbetskraften är det i dag under 70 procent som är medlemmar i a-kassan.

A-kasseavgiften finansierar i dag en betydande del av ersättningen från a-kassan. Ersättning från a-kassa beskattas fullt ut. Det betyder att en del av ersättningen dubbelbeskattas eftersom a-kasseavgiften har betalats med skattade pengar. Skatteprincipen för andra försäkringar där premien helt har betalats med skattade pengar är att ersättningen från försäkringen är skattebefriad. I enlighet med denna skatteprincip skulle då en del av a-kasseersättningen vara skattebefriad. Alternativet till detta är att a-kasseavgiften berättigar till en skattereduktion på motsvarande belopp. Kostnaden för detta skulle tillsammans med skattereduktionen för fackföreningsavgifter bli omkring 4 miljarder kronor.

Den svenska modellen förutsätter att arbetstagare prioriterar deltagande i facket såväl som att företagare deltar i arbetsgivarorganisationer. Att likställa behandlingen av fackföreningsavgiften med behandlingen av arbetsgivarnas avgifter och att även låta a-kasseavgiften omfattas borde därför vara en självklarhet. En skattereduktion för avgifter till arbetslöshetskassorna bör införas motsvarande 40 procent av avgiften.

Tony Haddou (V)

Ulla Andersson (V)

Ali Esbati (V)

Christina Høj Larsen (V)

Ilona Szatmari Waldau (V)

Nooshi Dadgostar (V)

Ida Gabrielsson (V)

Daniel Riazat (V)

Ciczie Weidby (V)